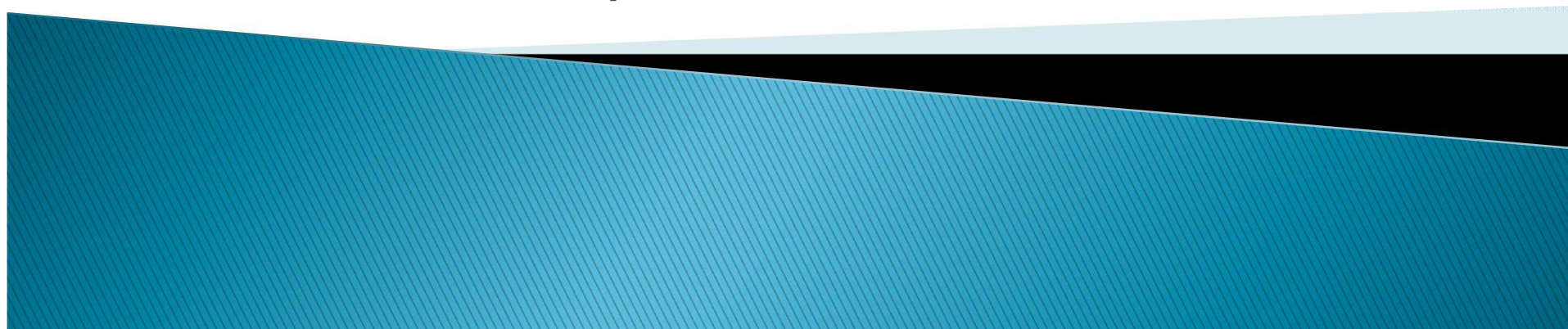

„Masz Prawo do skutecznej ochrony przyrody”

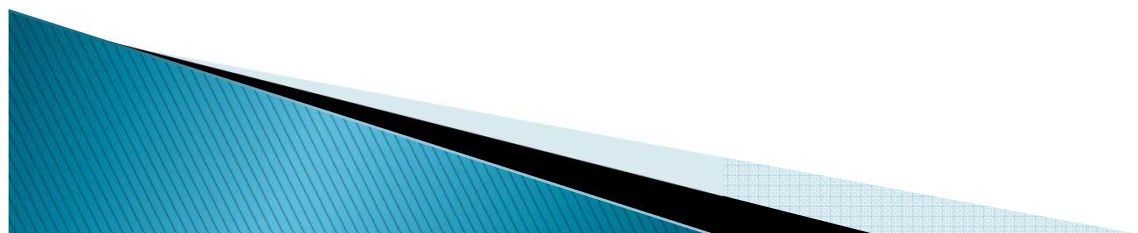
Marcin Czosnek

Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie

Białystok 17.04.2019 r.

Wybrane przestępstwa i wykroczenia godzące w chronioną przyrodę.

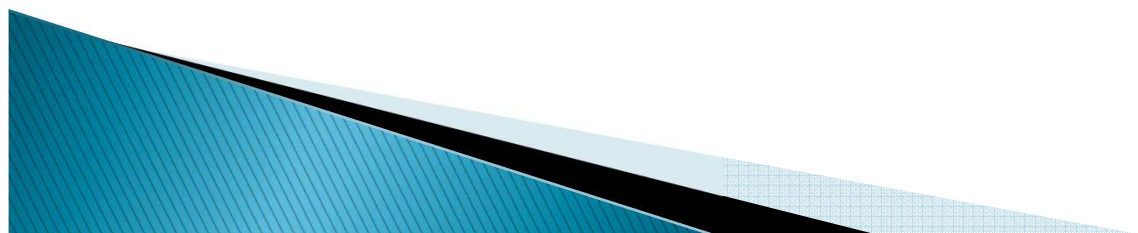
Art. 158 [Wyrąb drzewa przez właściciela]

- ▶ § 1. Właściciel lub posiadacz lasu, który dokonuje wyrębu drzewa w należącym do niego lesie albo w inny sposób pozyskuje z tego lasu drewno niezgodnie z planem urządzenia lasu, uproszczonym planem urządzenia lasu lub decyzją określającą zadania z zakresu gospodarki leśnej albo bez wymaganego pozwolenia,
 - ▶ podlega karze grzywny.
- ▶ § 2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się przepadek pozyskanego drewna

Dzierżawca lasu należącego do Skarbu Państwa dokonuje wyrębu lasu w zakresie wykraczającym poza wyznaczonym w umowie dzierżawy?

Poniesie odpowiedzialność za ?

Rozdział XIV. Wykroczenia przeciwko mieniu.

Art. 119 [Kradzież i przywłaszczenie]

§ 1. Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 500 złotych, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

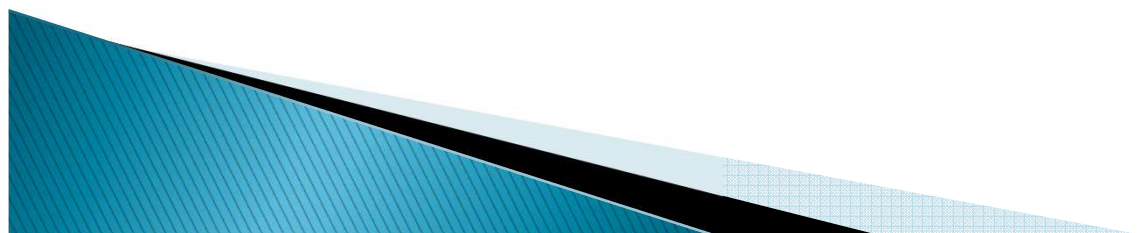
§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 dopuścił się go na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1, można orzec obowiązek zapłaty równowartości ukradzionego lub przywłaszczonego mienia, jeżeli szkoda nie została naprawiona.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie wysokości stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów

**WYSOKOŚĆ STAWEK OPŁAT DLA POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW I GATUNKÓW DRZEW
W ZALEŻNOŚCI OD OBWODU PNIA**

Lp.	Obwód pnia drzewa w cm mierzonego na wysokości 130 cm	Stawki w zł za 1 cm obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew				
		1	2	3	4	5
		kasztanowiec zwyczajny, klon jesionolistny, klon srebrzysty, platan klonolistny, robinia akacjaowa, topola, wierzba	brzoza, czeremcha, czereśnia, daglezia, dąb czerwony, gledicja trójcierniowa, jesion, jodła – z wyjątkiem jodły koreańskiej, kasztan jadalny, kasztanowiec – pozostałe gatunki, klon czerwony, klon jawor, klon zwyczajny, lipa, metasekwoja chińska, modrzew, olcha, orzech, sofora chińska, sosna, sumak, świerk, wiąz, wiśnia – z wyjątkiem ałyczki i wiśni wonnej, żywotnik olbrzymi	ałycza, ambrowiec balsamiczny, buk pospolity, choina kanadyjska, cyprysnik błotny, dąb – z wyjątkiem dębu czerwonego, grab pospolity, grusza, jabłoń, jarzab pospolity, klon polny, kłęk amerykański, korkowiec amurski, leszczyna turecka, magnolia, miłorząb japoński, morwa, orzysz, rokitnik zwyczajny, surmia, tulipanowiec amerykański, wiśnia wonna	cis, cyprysik, głóg, jałowiec, jarzab – pozostałe gatunki, jodła koreańska, oliwnik, żywotnik zachodni	rodzaje i gatunki drzew inne niż wymienione w grupach 1–4
1	do 100	12	25	55	170	25
2	od 101	15	30	70	210	30

Art. 120 [Kradzież drzewa] *

§ 1. Kto w celu przywłaszczenia dopuszcza się wyrębu drzewa w lesie albo kradnie lub przywłaszcza sobie z lasu drzewo wyrąbane lub powalone, jeżeli wartość drzewa nie przekracza 500 złotych,
podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie oraz podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się nawiązkę w wysokości podwójnej wartości wyrąbanego, ukradzionego lub przywłaszczonego drzewa, a ponadto, jeżeli ukradzione lub przywłaszczone drzewo nie zostało odebrane, orzeka się obowiązek zapłaty jego równowartości.

* Kodeks wykroczeń Dz.U. z 2019 r. poz. 821 dalej jako k.w.

Art. 290 [Wyrąb drzewa] *

§ 1. Kto w celu przywłaszczenia dopuszcza się wyrębu drzewa w lesie,
podlega odpowiedzialności jak za kradzież.

*Kodeks karny t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 dalej jako k.k.

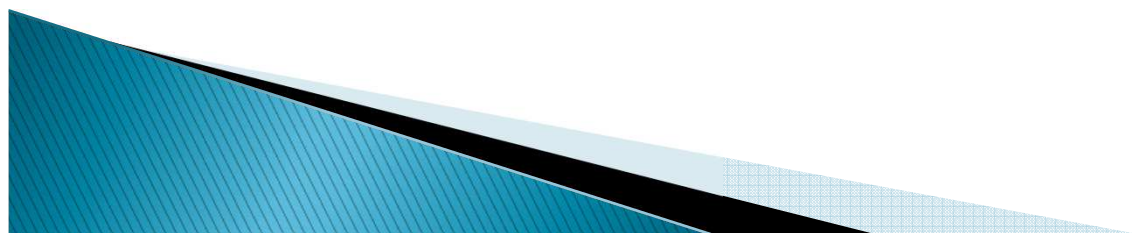

Pojęcie lasu zgodnie z art. 3 LasU.

Lasem jest grunt o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony:

- 1) przeznaczony do produkcji leśnej lub
- 2) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego, albo
- 3) wpisany do rejestru zabytków,

albo grunt związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

Art. 124 [Niszczenie cudzej rzeczy] k.w.

§ 1. Kto cudzą rzecz umyślnie niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku, jeżeli szkoda nie przekracza 500 złotych,

podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia można orzec obowiązek zapłaty równowartości wyrządzonej szkody lub obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.

Drzewa i krzewy pomnikowe

Art. 127. ustawy o Ochronie przyrody

Kto umyślnie:

(...)

2) narusza zakazy obowiązujące w stosunku
do:

pomników przyrody,

(...)

podlega karze aresztu albo grzywny.

Istotna szkoda powstała w wyniku zniszczenia
lub uszkodzenia roślin lub zwierząt.

Ocena wg. kryteriów przyrodniczych.

Rozległość zniszczeń lub uszkodzeń, ale i
właściwości lub niska liczebność gatunku,
którego przedstawiciel doznał uszczerbku, lub
unikalność chronionego terenu.

Art. 187 K.K.

§ 1. Kto niszczy, poważnie uszkadza lub istotnie zmniejsza wartość przyrodniczą prawnie chronionego terenu lub obiektu, powodując istotną szkodę ,

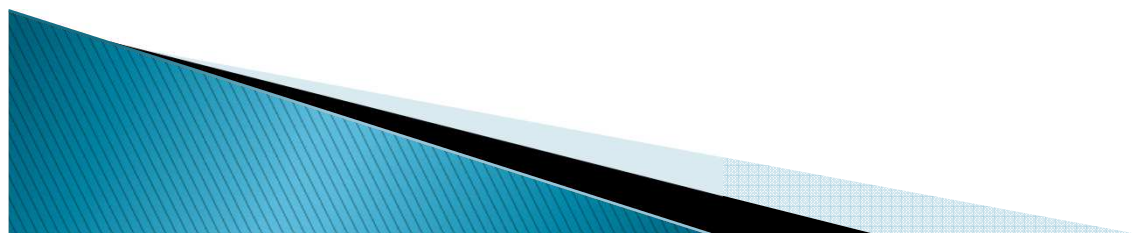
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Wg. Ustawy o ochronie przyrody formami ochrony przyrody w Polsce są :

Parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo krajobrazowe, oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt, grzybów.

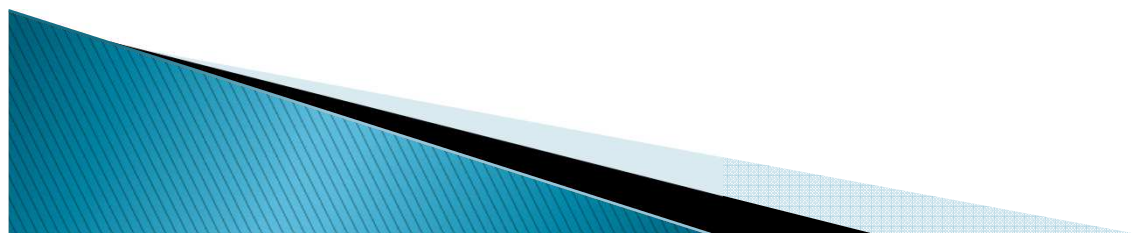

Drzewa i krzewy objęte ochroną gatunków

Art. 131. Kto:

(...)

14) bez zezwolenia lub wbrew jego warunkom narusza zakazy w stosunku do roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową – podlega karze aresztu albo grzywny.

Drzewa i krzewy w parkach narodowych i rezerwatach przyrody

Art. 127. Kto umyślnie:

narusza zakazy obowiązujące w:
parkach narodowych,
rezerwatach przyrody
(...)

podlega karze aresztu albo grzywny

Drzewa i krzewy rosnące na nieruchomościach zabytkowych

„(...) Po pierwsze: według art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. g) ustawy o zabytkach, ochronie i opiece podlegają zabytki nieruchome będące parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni. Jeżeli takie formy zieleni zostaną wpisane do rejestru zabytków, przysługuje im ochrona przewidziana tą ustawą.

Po drugie: drzewa i krzewy mogą znaleźć się w granicach parku kulturowego utworzonego przez radę gminy – wtedy także korzystają z ochrony należnej parkom kulturowym.

Po trzecie, drzewa i krzewy mogą wchodzić w skład zabytków nieruchomych pozostających pod ochroną tej ustawy np. w krajobrazie kulturowym chronionym wraz z elementami przyrodniczymi czy w układzie urbanistycznym obejmującym zielen. (...)”

A. Habuda, W. Radecki, Ochrona prawna drzew i krzewów poza lasami Wrocław 2015

Art. 117 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Dz.U. z 2018 r. poz. 2067

1) prace konserwatorskie, restauratorskie lub badania konserwatorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa,

2) prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie lub architektoniczne przy zabytku wpisanym do rejestru lub roboty budowlane w jego otoczeniu albo badania archeologiczne

– podlega karze grzywny.

Art. 108 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Dz.U. z 2018 r. poz. 2067

1. Kto niszczy lub uszkodza zabytek,
podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1
działa nieumyślnie,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo
pozbawienia wolności do lat 2.
(...)

Interpretacja wybranych przestępstw przeciwko środowisku – Kodeks Karny

Rozdział XXII przestępstwa przeciwko środowisku:

Art. 181. (niszczenie roślin i zwierząt)

§ 1. Kto powoduje zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Kto, wbrew przepisom obowiązującym na terenie objętym ochroną, niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta powodując istotną szkodę,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Karze określonej w § 2 podlega także ten, kto niezależnie od miejsca czynu niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta pozostające pod ochroną gatunkową powodując istotną szkodę.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 5. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 2 lub 3 działa nieumyślnie,

podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58).

§ 4 ust. 2 kwalifikacja skutków poważnej awarii w postaci szkód w środowisku :

1) trwałe uszkodzenie lub zniszczenie środowiska, na powierzchni co najmniej 1 ha,

4) zanieczyszczenie śródlądowych wód powierzchniowych lub wód morskich:

a) cieku naturalnego lub kanału, na długości co najmniej 5 km,

b) jeziora lub innego naturalnego zbiornika wodnego albo sztucznego zbiornika usytuowanego na wodach płynących, o powierzchni co najmniej 1 ha,

c) delty o powierzchni co najmniej 2 ha,

d) morskich wód wewnętrznych lub wód morza terytorialnego albo strefy wybrzeża morskiego o powierzchni co najmniej 2 ha;

5) zanieczyszczenie poziomów wodonośnych wód podziemnych na obszarze ich zalegania, o powierzchni co najmniej 1 ha.

Zbieg przepisów

Przepisy karne UOOZ

Art. 35

1. Kto zabija, uśmierca zwierzę albo dokonuje uboju zwierzęcia z naruszeniem przepisów art. 6 ust. 1, art. 33 lub art. 34 ust. 1–4,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

1a Tej samej karze podlega ten, kto znęca się nad zwierzęciem

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 lub 1a działa ze szczególnym okrucieństwem podlega karze pozbawienia wolności do lat 3

Zanieczyszczenie środowiska

➤ art. 182. (zanieczyszczenie środowiska)

§ 1. Kto zanieczyszcza wodę, powietrze lub powierzchnię ziemi substancją albo promieniowaniem jonizującym w takiej ilości lub w takiej postaci, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Jeżeli czyn określony w § 1 został popełniony w związku z eksploatacją instalacji działającej w ramach zakładu, w zakresie korzystania ze środowiska, na które wymagane jest pozwolenie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 3 działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Kodeks karny – odpady

➤ Art. 183. (niebezpieczne substancje i odpady)

§ 1. Kto wbrew przepisom składa, usuwa, przetwarza, dokonuje odzysku, unieszkodliwia albo transportuje odpady lub substancje w takich warunkach lub w taki sposób, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew przepisom przywozi z zagranicy substancje zagrażające środowisku.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto wbrew obowiązkowi dopuszcza do popełnienia czynu określonego w § 1, 2 i 4.

§ 4. Karze określonej w § 1 podlega, kto wbrew przepisom przywozi odpady z zagranicy lub wywozi odpady za granicę.

§ 5. Kto bez wymaganego zgłoszenia lub zezwolenia, albo wbrew jego warunkom przywozi z zagranicy lub wywozi za granicę odpady niebezpieczne,

podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 6. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1–5 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

KODEKS KARNY CD.

Art. 184. k.k.

§ 1. Kto wyrabia, przetwarza, transportuje, przywozi z zagranicy, wywozi za granicę, gromadzi, składowe, przechowuje, posiada, wykorzystuje, posługuje się, usuwa, porzuca lub pozostawia bez właściwego zabezpieczenia materiał jądrowy albo inne źródło promieniowania jonizującego, w takich warunkach lub w taki sposób, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew obowiązkowi dopuszcza do popełnienia czynu określonego w § 1.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 185 [Następstwa]

§ 1. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 182 § 1 lub 3, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2 jest zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach lub istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 185 [Następstwa]

§ 2. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 182 § 1 lub 3, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2 jest ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 182 § 1 lub 3, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

KK cd.

Art. 186.

§ 1. Kto wbrew obowiązkowi nie utrzymuje w należyтым stanie lub nie używa urządzeń zabezpieczających wodę, powietrze lub ziemię przed zanieczyszczeniem lub urządzeń zabezpieczających przed promieniowaniem radioaktywnym lub jonizującym

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto oddaje lub wbrew obowiązkowi dopuszcza do użytkowania obiekt budowlany lub zespół obiektów nie mających wymaganych prawem urządzeń określonych w § 1.

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 ziała nieumyślnie,

podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 187 [Tereny i obiekty chronione]

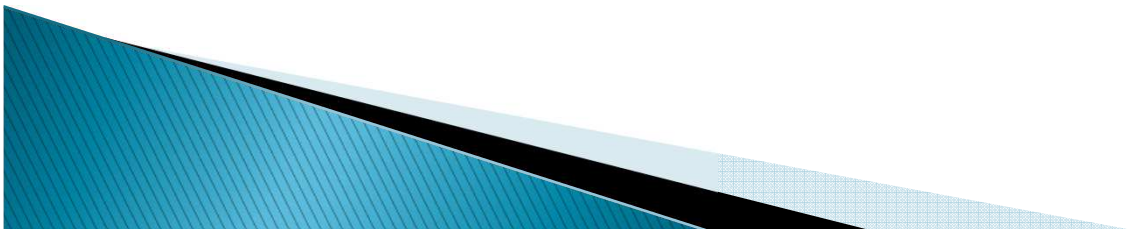
§ 1. Kto niszczy, poważnie uszkadza lub istotnie zmniejsza wartość przyrodniczą prawnie chronionego terenu lub obiektu, powodując istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

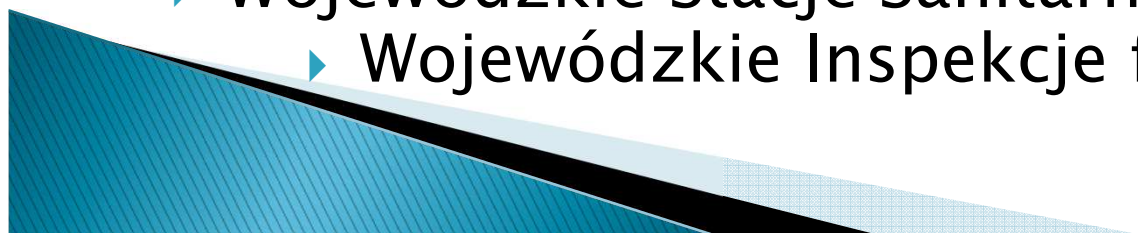
Art. 188 (naruszenie ochrony konserwatorskiej przyrody)

Kto na terenie objętym ochroną ze względów przyrodniczych lub krajobrazowych albo w otulinie takiego terenu, wbrew przepisom, wznosi nowy lub powiększa istniejący obiekt budowlany albo prowadzi działalność gospodarczą zagrażającą środowisku podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Współpraca z instytucjami

- ▶ Straż Graniczna
 - ▶ Urząd Celno-Skarbowy
 - ▶ Powiatowi Lekarze Weterynarii
- ▶ Powiatowi Inspektorzy Nadzoru Budowlanego
 - ▶ Straż Leśna
 - ▶ Staż Rybacka
- ▶ Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
 - ▶ Główny Inspektor Ochrony Środowiska
 - ▶ Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
 - ▶ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
 - ▶ Starostwo Powiatowe
- ▶ Wojewódzkie Stacje Sanitarno Epidemiologiczne
 - ▶ Wojewódzkie Inspekcje farmaceutyczne

Źródła informacji

1. Biały wywiad (prasa, allegro, e bay)
2. Witryny internetowe (Geoportal, Polska Izba Inżynierów Budownictwa)
3. Policyjne i pozapolicyjne bazy danych
4. Sprawy operacyjne
5. Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za poszczególne zagadnienia
6. Inne postępowania przygotowawcze
7. OZI
8. Sklepy zoologiczne
9. Inne

Proces wykrywczy

Pozyskanie informacji

Weryfikacja informacji

Nawiązanie współpracy z instytucją

Określenie rodzaju przestępstwa

Wszczęcie postępowania przygotowawczego

Zabezpieczenie dowodów rzeczowych

Przedstawienie zarzutów.

